

Class activity

หมวก 6 ใบ พัฒนาโดย Dr. Edward de Bono

การสวมหมวกแต่ละใบจะทำให้เรา โฟกัส ไปที่มุมมองใดมุมมองหนึ่ง ช่วยให้วิเคราะห์ ประเมิน และตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Blue Hat (หมวกสีน้ำเงิน) - การควบคุมและการจัดการ: เน้นการควบคุม กระบวนการคิด สรุปประเด็น ตัดสินใจ วางแผน เปรียบเสมือนผู้จัดการโครงการที่ดูแลภาพรวมและนำทีมไปสู่เป้าหมาย

White Hat (หมวกสีขาว) - ข้อมูลและข้อเท็จจริง: เน้นการคิดวิเคราะห์ มุ่งเน้นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง ไม่มีอคติ ไม่มีความคิดเห็นส่วนตัว เปรียบเสมือนนักวิจัยที่รวบรวมข้อมูล

Red Hat (หมวกสีแดง) - อารมณ์และความรู้สึก: เน้นการคิดเชิงอารมณ์ มองปัญหาจากมุมมองของอารมณ์ ความรู้สึก และสัญชาตญาณ เปรียบเสมือนนักแสดงที่สวมบทบาทและสัมผัสอารมณ์

The six thinking hats

- The white hat**
Data, facts & information
What we know, and what we ought to find out
- The yellow hat**
Sunshine & positivity
Optimism, possibilities, upsides, potential
- The blue hat**
Manages the process
Listens, directs attention, integrates, moves forward
- The red hat**
Feelings, reactions + vibes
How we feel: gut instincts honest emotions, intuition
- The green hat**
Creativity & surprise
Alternatives, reframing, out-of-the-box ideas, what-ifs
- The black hat**
Caution & skepticism
Dangers, threats, risks, drawbacks, worst-case scenarios

A concept by Edward de Bono, 1985. BiteSize Learning

Yellow Hat (หมวกสีเหลือง) - การคิดในแง่บวก: เน้นการคิดเชิงบวก มองหาโอกาส จุดแข็ง และข้อดี เปรียบเสมือนนักคิดสร้างสรรค์ที่มองหาแนวทางใหม่ๆ

Black Hat (หมวกสีดำ) - ความระมัดระวังและการวิจารณ์: เน้นการคิดเชิงลบ วิเคราะห์ปัญหา มองหาจุดอ่อน ความเสี่ยง และอุปสรรค เปรียบเสมือนนักวิจารณ์ที่มองหาข้อผิดพลาดและจุดบกพร่อง

Green Hat (หมวกสีเขียว) - ความคิดสร้างสรรค์: เน้นการคิดสร้างสรรค์ หาไอเดียใหม่ๆ แนวทางใหม่ ๆ โดยไม่ต้องคำนึงถึงข้อจำกัด เปรียบเสมือนนักคิดนอกกรอบที่หาทางออกใหม่ ๆ

กลุ่มเครือข่ายผู้เลี้ยงสุกร SWI... ... X

18m · ๙

เขียงควรจับ #หมูหน้าคอก88บาท
ถ้าเนื้อ 180 บาท นะคะ

• คำถาม:

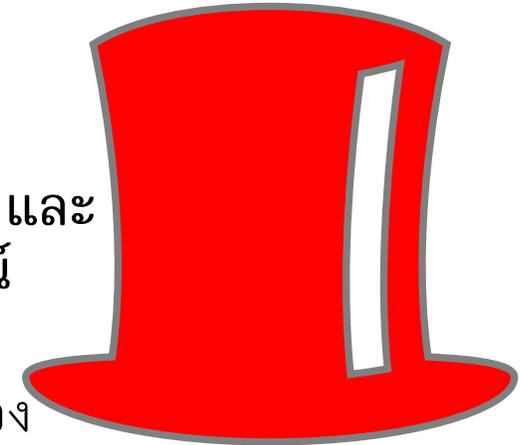
- เห็นโพสต์นี้แล้วรู้สึกอย่างไร

ให้ทุกคนสวมหมวกสีแดง

แดง

(Red Hat):

เพื่อแสดงอารมณ์และความรู้สึกและ
สัญชาตญาณต่อสถานการณ์

- เน้นการคิดเชิงอารมณ์ มอง
ปัญหาจากมุมมองของ
อารมณ์ ความรู้สึก และ
สัญชาตญาณ
เปรียบเสมือนนักแสดงที่
สวมบทบาทและสัมผัส
อารมณ์

ปิด

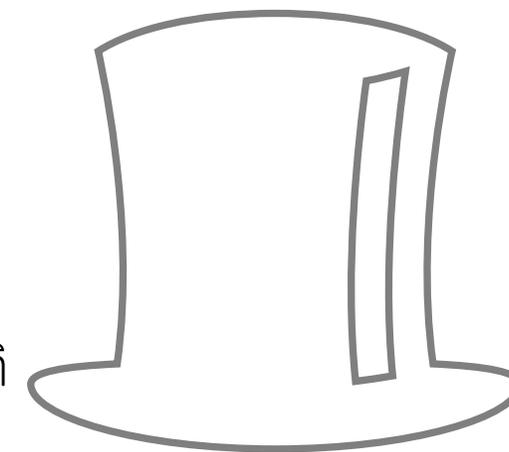

ให้ทุกคนสวมหมวก
สีขาว

(White Hat):

เพื่อรวบรวมข้อมูลและ
ข้อเท็จจริง

- คิดวิเคราะห์ มุ่งเน้นข้อมูล
ที่เป็นข้อเท็จจริง ไม่มีอคติ
ไม่มีความคิดเห็นส่วนตัว
เปรียบเสมือนนักวิจัยที่
รวบรวมข้อมูล

• คำถาม:

- สถานการณ์การอุตสาหกรรม
สุกรไทยเป็นอย่างไร

ปิด

- คำถาม:

อาชีพเลี้ยงหมูยังไปได้หรือไม่

ให้ทุกคนสวม
หมวกดำ
(Black Hat):
เพื่อระบุมความเสี่ยงและ
ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น

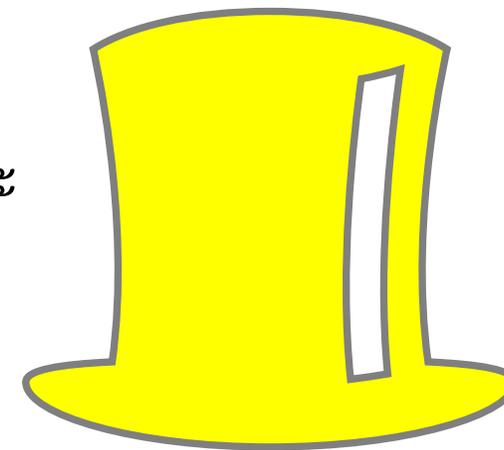

- เน้นการคิดเชิงลบ วิเคราะห์
ปัญหา มองหาจุดอ่อน ความ
เสี่ยง และอุปสรรค
เปรียบเสมือนนักวิจารณ์ที่มอง
หาข้อผิดพลาดและจุดบกพร่อง

ปิด

ให้ทุกคนสวมหมวก
เหลือง
(Yellow Hat):
เพื่อค้นหาและระบุข้อดีและ
โอกาส

• คำถาม:

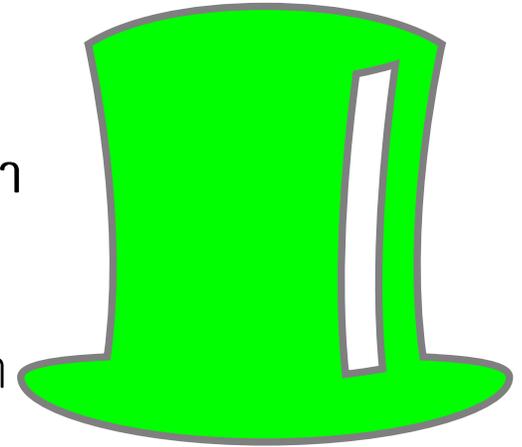
- มีโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ อะไรที่สามารถสร้างได้?
- มีตลาดใหม่ ๆ สำหรับคนเลี้ยงหมูหรือไม่?

- เน้นการคิดเชิงบวก มองหาโอกาส จุดแข็ง และข้อดี เปรียบเสมือนนักคิดสร้างสรรค์ที่มองหาแนวทางใหม่ๆ

ปิด

ให้ทุกคนสวมหมวก
เขียว
(Green Hat):
เพื่อค้นหาแนวทางแก้ปัญหา
และนวัตกรรมใหม่ ๆ

• คำถาม:

- มีเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมอะไรที่จะช่วยให้ธุรกิจยังยืนขึ้น?
- มีวิธีใหม่ในการตลาดหรือสร้างแบรนด์หรือไม่?

- เน้นการคิดสร้างสรรค์ หาไอเดียใหม่ ๆ แนวทางใหม่ ๆ โดยไม่ต้องคำนึงถึงข้อจำกัด เปรียบเสมือนนักคิดนอกกรอบที่หาทางออกใหม่ ๆ

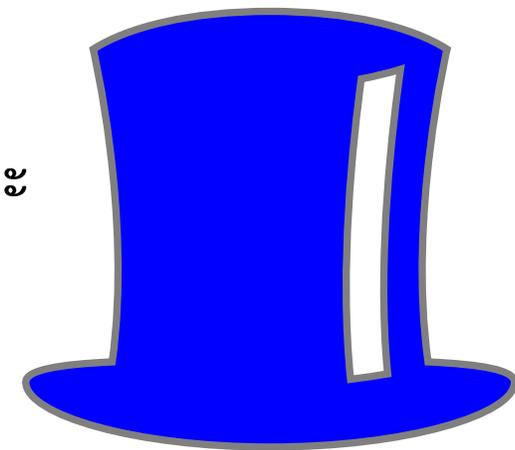
ปิด

คำถาม:

- สรุปแนวคิดหลักที่เราได้จากหมวกแต่ละใบ?
- เราจะจัดลำดับความสำคัญของแนวทางต่างๆ ที่คิดขึ้นมาได้อย่างไร?
- ขั้นตอนต่อไปในการพัฒนาแผนธุรกิจควรเป็นอย่างไร?

ให้ทุกคนสวมหมวก
น้ำเงิน
(Blue Hat):
เพื่อควบคุมกระบวนการและ
สรุปผล

- เน้นการควบคุม
กระบวนการคิด สรุป
ประเด็น ตัดสินใจ
วางแผน เปรียบเสมือน
ผู้จัดการโครงการที่ดูแล
ภาพรวมและนำทีมไปสู่
เป้าหมาย

Activity: Carbon tax

กลุ่ม	บทบาท	จุดยืนทางเศรษฐศาสตร์ที่ต้องเน้น
กลุ่มที่ 1	สมาคมผู้ผลิตปศุสัตว์รายใหญ่	Maximizing Profit (เน้นการผลิตที่ต้นทุนต่ำสุดเพื่อผลกำไร)
กลุ่มที่ 2	องค์กรผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม	Externalities/Social Cost (เน้นต้นทุนทางสังคมและสิ่งแวดล้อมจากปศุสัตว์)
กลุ่มที่ 3	รัฐบาล/กระทรวงพาณิชย์	Policy & Market Intervention (เน้นการรักษาสมดุลราคา, การค้า, และความมั่นคงทางอาหาร)
กลุ่มที่ 4	บริษัท Start-up ผลิตเนื้อทางเลือก	Substitutes & Innovation (เน้นการเติบโตของสินค้าทดแทน (Plant-based/Lab-grown Meat) และการเปลี่ยนแปลงอุปสงค์)

สถานการณ์จำลอง (The Dilemma)"

รัฐบาลกำลังพิจารณาที่จะประกาศใช้ 'ภาษีคาร์บอนฟุตพริ้นท์'
(Carbon Tax) สำหรับการผลิตเนื้อวัวและเนื้อสุกร"

- กำหนดเงื่อนไข: ภาษีนี้จะเพิ่มต้นทุนการผลิตของกลุ่มที่ 1 ทันที 15%
แต่เงินภาษีจะถูกนำไปอุดหนุน (Subsidy) การวิจัยของกลุ่มที่ 4 และ
มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่มที่ 2

โดยเน้นการใช้หลักการทางเศรษฐศาสตร์:

- **กลุ่มที่ 1 (ผู้ผลิต):**
 - วิเคราะห์ว่าภาษีนี้จะส่งผลกระทบต่อ เส้นอุปทาน (Supply Curve) อย่างไร? จะต้องขึ้นราคาเท่าไรเพื่อคงกำไรเดิม? และผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกคืออะไร?
- **กลุ่มที่ 2 (สิ่งแวดล้อม):**
 - นำเสนอข้อมูล ต้นทุนภายนอก (Negative Externalities) ของการเลี้ยงปศุสัตว์ และให้เหตุผลว่าทำไมภาษีจึงเป็นมาตรการที่เหมาะสมในการ Internalize the Externalities
- **กลุ่มที่ 3 (รัฐบาล):**
 - วิเคราะห์ว่าการขึ้นราคาสินค้าปศุสัตว์จะกระทบต่อ อัตราเงินเฟ้อ และ ความมั่นคงทางอาหาร (Food Security) อย่างไร? และจะบริหารจัดการ ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ (Elasticity) เพื่อลดผลกระทบต่อผู้บริโภคอย่างไร?
- **กลุ่มที่ 4 (เนื้อทางเลือก):**
 - วิเคราะห์ว่าการที่ราคาเนื้อสัตว์ดั้งเดิมสูงขึ้น จะส่งผลกระทบต่อ อุปสงค์ต่อสินค้าทดแทน ของตนอย่างไร? และจะใช้โอกาสนี้ในการขยายตลาดอย่างไร?

อภิปรายและการตัดสินใจ (Policy Debate & Resolution)

1. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอจุดยืนและโต้แย้งกัน
2. จุดเน้น: การหา ราคาที่สมดุลใหม่ (New Equilibrium Price) และกลยุทธ์การอยู่รอดของผู้ผลิต
3. บทสรุป: กลุ่มรัฐบาลต้องตัดสินใจว่าจะ "ใช้มาตรการภาษี" หรือ "เสนอทางเลือกอื่น" (เช่น การตั้งมาตรฐานแทนการใช้ภาษี) พร้อมให้เหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ที่ชัดเจน

Activity: Supply chain

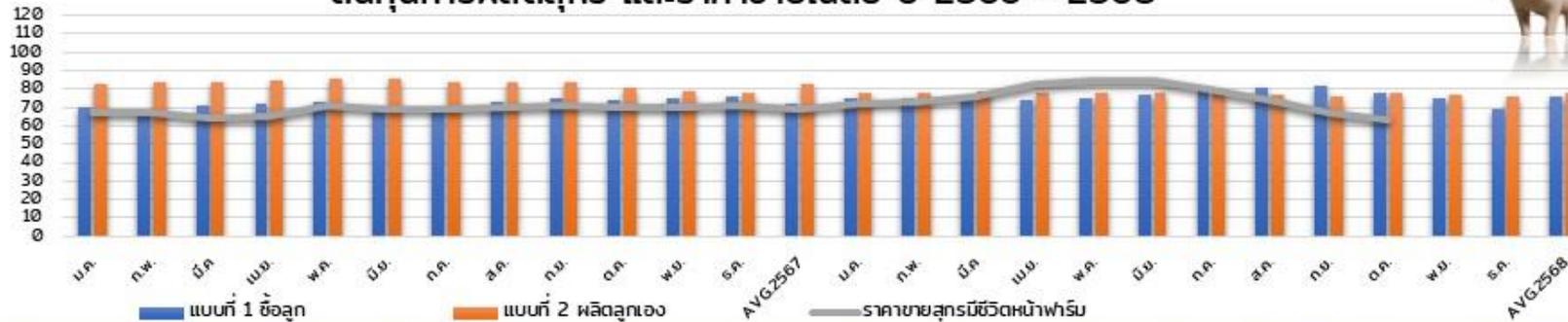
ข้อมูลราคาย้อนหลัง และสถานการณ์ปี 2569

รายงานข้อมูลราคาสุกรมีชีวิตหน้าฟาร์ม

รายภูมิภาค : วันจันทร์ที่ 12 มกราคม 2569					สัปดาห์ที่ 3
ตะวันตก	ตะวันออก	อีสาน	เหนือ	ใต้	ลูกสุกรขุนเล็ก (น้ำหนัก 16 กก.)
ราคารายิน				70	1,900+/-66 ที่มา: https://www.cptfeed.com

ต้นทุนการผลิตสุกร และราคาขายเฉลี่ย ปี 2566 - 2568

ปี	แบบที่	ม.ค. °	ก.พ. °	มี.ค. °	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ยปี
2	ราคาขาย	71.78	73.38	76.36	82.36	84.59	85.16	79.53	73.61	66.94	62.89			78.35
5	1 ซ็อลูก	75.25	74.77	74.93	74.44	75.16	76.77	78.89	80.84	81.61	78.13	74.73	69.18	76.96
6	2 ผลิตลูกเอง	75.23	74.52	73.83	73.59	72.91	72.20	70.05	69.15	68.39	67.88	67.72	67.27	72.21
2	ราคาขาย	67.57	67.22	64.06	65.58	70.67	69.08	69.16	70.15	71.24	70.55	70.57	71.09	68.91
5	1 ซ็อลูก	70.15	67.05	71.46	72.29	72.99	69.73	69.75	72.82	74.77	74.25	74.67	75.50	72.12
6	2 ผลิตลูกเอง	78.07	78.17	78.56	78.22	77.45	77.52	77.42	76.92	76.34	75.73	74.90	73.97	77.01

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร คณะอนุกรรมการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตสุกร ครั้งที่ 4 วันที่ 28 พฤศจิกายน 2568 (อัตราสูญเสีย ปี 2568 อนุบาล 5% สุกรขุน 7%)

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

<https://oae.go.th/uploads/files/2025/12/23/bba8f8aad0972f42.pdf>

"Mapping the Chain"

ให้นิสิตวิเคราะห์โครงสร้างพื้นฐานของธุรกิจ

ภารกิจ: เขียนผัง Flowchart ของห่วงโซ่อุปทานตั้งแต่ต้นน้ำ (Upstream) กลางน้ำ (Midstream) ไปจนถึงปลายน้ำ (Downstream)

ตัวแปร: ระบุว่าในแต่ละจุดของห่วงโซ่ มี Costs (ต้นทุน) อะไรบ้าง และใครคือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)

Shock Scenarios

Scenario	รายละเอียดสถานการณ์ (Scenario)	คำถามนำเพื่อการวิเคราะห์ (Economic Prompts)
1. The Feed Shock	เกิดภาวะเอลนีโญรุนแรง ทำให้ราคาข้าวโพดและกากถั่วเหลืองในตลาดโลกพุ่งสูงขึ้น 50%	<ul style="list-style-type: none">ต้นทุนผันแปร (VC) เปลี่ยนไปอย่างไร?เกษตรกรรายย่อยจะรับภาระนี้ไหวหรือไม่?
2. The Disease Outbreak	พบการระบาดของโรคอุบัติใหม่ในฟาร์มมาตรฐาน ทำให้ Supply ในประเทศหายไป 30%	วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของ Consumer Surplus และ Producer Surplus ในระยะสั้น
3. The Green Barrier	คู่ค้าหลัก ประกาศแบนสินค้าปศุสัตว์ที่ไม่ได้มาตรฐาน Net Zero	<ul style="list-style-type: none">ห่วงโซ่อุปทานต้องลงทุนเพิ่ม (Fixed Cost) ในส่วนไหน?ใครคือกลุ่มที่จะถูกคัดออกจากตลาด?
4. The Currency Fluctuations	เงินบาทอ่อนค่าลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อการนำเข้าปุ๋ย/ยา และการส่งออกเนื้อแปรรูป	วิเคราะห์ "ผลกระทบสุทธิ" (Net Effect) ว่ากลุ่มไหนใน Chain ได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์

คำถาม: กลไกราคาจะเปลี่ยนไปอย่างไร? กำไรของใครจะหายไปมากที่สุด? (Producer vs Consumer Surplus)

Resilient Strategy Design

ให้นิสิตออกแบบแนวทางแก้ไขหรือนวัตกรรมเพื่อสร้างความยั่งยืนให้ห่วงโซ่อุปทาน

โจทย์: "จงเสนอโมเดลธุรกิจใหม่หรือการบริหารจัดการที่ทำให้ห่วงโซ่นี้อยู่รอดและเป็นธรรม"

สิ่งที่ต้องมีในข้อเสนอ:

- การนำเทคโนโลยีมาใช้ (เช่น Traceability, Precision Farming)
- การลดธุรกรรมที่ซ้ำซ้อน (Transaction Costs)
- การจัดการของเสีย (Circular Economy ในปศุสัตว์)

นำเสนอแผนกลยุทธ์ กลุ่มละ 5 นาที โดยเน้นตอบโจทย์ว่า

"ทำอย่างไรให้ Supply Chain นี้มีประสิทธิภาพ (Efficiency) และมีความยืดหยุ่น (Resilience) สูงสุด"

Activity: Investment options

- แต่ละกลุ่มเป็น "บริษัทปศุสัตว์ขนาดกลาง" (Medium-Sized Livestock Conglomerate) ที่ดำเนินธุรกิจหลักคือ การเลี้ยงและแปรรูปเนื้อสัตว์ (เช่น บริษัท สยามมีท จำกัด)
- ปัญหา: บริษัทกำลังเผชิญกับ ความผันผวนของต้นทุนวัตถุดิบอาหารสัตว์ (ต้นน้ำ) และ อำนาจต่อรองของผู้ค้าปลีก/ห้างสรรพสินค้า (ปลายน้ำ) ทำให้กำไรไม่มีเสถียรภาพ

ทางเลือกในการ "รวมกิจการตามแนวตั้ง" ดังตาราง โดยแต่ละตัวเลือกมีต้นทุนการลงทุนเริ่มต้น และ

ตัวเลือกการลงทุน	การรวมกิจการ	ต้นทุนเริ่มต้น (สมมติ)	ผลตอบแทนที่คาดหวัง	ความเสี่ยงหลัก
Option A	รวมต้นน้ำ (Upstream): ลงทุนสร้างโรงงานอาหารสัตว์ของตนเอง	200 ล้านบาท	ลดต้นทุนอาหารสัตว์ 10%	ความผันผวนของราคาวัตถุดิบ (ข้าวโพด/ถั่วเหลือง)
Option B	รวมกลางน้ำ (Midstream): ลงทุนในฟาร์มพันธุ์กรรม/พ่อแม่พันธุ์	150 ล้านบาท	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 5%	ความเสี่ยงด้านโรคระบาด
Option C	รวมปลายน้ำ (Downstream): ซื่อกิจการร้านขายเนื้อ/แพรรนไชส์ (Retail Outlets)	180 ล้านบาท	เพิ่มมาร์จิ้น (Margin) 8%	ความผันผวนของพฤติกรรมผู้บริโภค/การแข่งขันค้าปลีก

การวิเคราะห์ทางการเงินและเศรษฐศาสตร์

แต่ละกลุ่มต้องใช้หลักการวิเคราะห์ทางการเงินและเศรษฐศาสตร์ธุรกิจเกษตรเพื่อตัดสินใจ:

- Net Present Value (NPV): คำนวณความคุ้มค่าของการลงทุนในแต่ละ Option โดยใช้ อัตราคิดลด (Discount Rate) ที่เหมาะสมกับความเสี่ยงของอุตสาหกรรมปศุสัตว์

แนวคิดหลัก: $NPV = \sum_{t=1}^n \frac{C_t}{(1+r)^t} - C_0$ (โดย C_t คือกระแสเงินสดสุทธิ, r คืออัตราคิดลด)

- ความยืดหยุ่นของอุปสงค์/อุปทาน: กลุ่มต้องวิเคราะห์ว่าการลงทุนแต่ละ Option ช่วยให้บริษัทมีความยืดหยุ่นในการรับมือกับความผันผวนของ อุปสงค์ (กรณี Option C) หรือ อุปทาน วัตถุดิบ (กรณี Option A) ได้อย่างไร
- อำนาจตลาด (Market Power): การลงทุนนี้จะเพิ่มอำนาจการต่อรองของบริษัทกับคู่แข่ง/ซัพพลายเออร์/ผู้ซื้อ ได้มากน้อยแค่ไหน? (วิเคราะห์ตามหลัก Structure-Conduct-Performance)

การนำเสนอแผนกลยุทธ์

แต่ละกลุ่มต้องนำเสนอ "แผนกลยุทธ์การรวมกิจการ" ต่อ "คณะกรรมการบริหาร"

1. Option ที่เลือก (A, B, หรือ C): และเหตุผลหลักทางเศรษฐศาสตร์และ NPV
2. ผลกระทบต่อตลาด (Market Impact): การตัดสินใจนี้จะส่งผลต่อการผลิตและการบริโภคเนื้อสัตว์ในตลาดโดยรวมอย่างไร? (เช่น ราคาขายจะเพิ่มขึ้น/ลดลง, คุณภาพสินค้าจะดีขึ้นหรือไม่)
3. แผนบริหารความเสี่ยง: จะจัดการกับความเสี่ยงหลักของ Option ที่เลือกได้อย่างไร